

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/3/2016
Identifikačné číslo spisu: 3014200778
Dátum vydania rozhodnutia: 27.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3014200778.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Viliama Pohančeniča, v právnej veci žalobkyne D. F., bytom S. XXXX/X, A. N. A., zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 47 234 318, proti žalovanému Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Bratislava, Špitálska 8, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 24. júla 2014, č. UPS/US1/SSVODCP/BEZ/2014/17468, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/230/2014-43 z 08. júna 2016, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobkyne z a m i e t a .
- II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom č. k. 13S/230/2014-43 z 08. júna 2016 zamietol žalobu proti rozhodnutiu žalovaného č. UPS/US1/SSVODCP/BEZ/2014/17468 z 24. júla 2014, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Partizánske, pracovisko Bánovce nad Bebravou, odbor sociálnych vecí a rodiny č. PE2/_OPČ/SOC/2014/24786, ROZ 120/2014 z 24. marca 2014. Prvostupňovým rozhodnutím správny orgán nevyhovел žiadosti žalobkyne o vyhotovenie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že z administratívneho spisu zistil tento skutkový stav:

a) Lekárskym posudkom MUDr. Z. B., posudkovej lekárky Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Partizánske č. 2014/24786/46861 zo dňa 19. marca 2014 bola určená miera funkčnej poruchy žalobkyne 40 % s tým, že v prípade žalobkyne nejde o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, nakoľko nedosahuje mieru funkčnej poruchy 50 %. Z odôvodnenia vyplýva, že žalobkyňa v roku 2011 utrpela pri autohavárii závažné poranenia, a to zlomeniny dvoch krčných stavcov s tým, že následkom týchto zranení je iba mierne obmedzenie hybnosti krčnej chrbtice. Po operácii karpálnych tunelov oboch zápästí boli prítomné u žalobkyne iba mierne známky obmedzenia hybnosti v pravom

zápästí a prstov pravej ruky pri ohnutí do dlane a dozadu. Žalobkyňa je v liečbe psychológa a psychiatra v dôsledku stredne ťažkej depresívnej poruchy. Žalobkyňa je samostatne mobilná, pri chôdzi nepoužíva oporu a netrpí poruchou zraku.

b) Lekárskym posudkom MUDr. Z. B., posudkovej lekárky Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Partizánske č. 2014/24786/69561 zo dňa 29. apríla 2014 boli potvrdené predchádzajúce závery.

c) Lekárskym posudkom MUDr. Q. K., posudkového lekára Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny č. UPS/US1/SSVODPC/BEZ/2014/17468, JK/2014/4503Ro zo dňa 20. júla 2014, bola rovnako ako predchádzajúcimi lekárskymi posudkami stanovená miera funkčnej poruchy žalobkyne 40 %. Najvyššia miera funkčnej poruchy bola určená pre stredne ťažkú depresívnu poruchu, keď zo zdravotnej dokumentácie nevyplýva ťažší stupeň duševnej poruchy, pri ktorom by bolo možné zväziť mieru funkčnej poruchy pre duševnú poruchu 50 %. Žalobkyňa pri autohavárii utrpela zlomeninu dvoch stavcov krčnej časti chrbtice a poranenie pravého zápästia s tým, že je dokumentovaná iba terminálne obmedzená hybnosť pravého zápästia s mierou funkčnej poruchy najviac 20 %. Pre postihnutie chrbtice bola určená miera funkčnej poruchy 10 %. U žalobkyne nie je dokumentovaná skolióza II. až IV. stupňa. Posudkový lekár ďalej skonštatoval, že prítomná porucha chrbtice nie je takého stupňa, aby ovplyvňovala zdravotné postihnutie s najvyšším percentuálnym ohodnotením (duševná porucha) tak, že spôsobuje znevýhodnenie (§ 12 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z.). Postihnutie krčnej chrbtice nezvyšuje ďalej špecifickým spôsobom funkčnú poruchu a z nej vyplývajúce znevýhodnenie v dôsledku popísanej stredne ťažkej duševnej poruchy. Uzavrel, že nakoľko najvyššia miera funkčnej poruchy určená pre jednotlivé druhy zdravotného postihnutia nedosiahla u žalobkyne hodnotu 50 %, nejedná sa o fyzickú osobu ťažko zdravotne postihnutú podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len „zákon č. 447/2008 Z. z.“).

3. Posúdením zdravotného stavu žalobkyne sa posudkový lekár zaoberal opakovane, a to celkovo trikrát. Vo všetkých troch prípadoch posudkový lekár určil mieru funkčnej poruchy žalobkyne 40 % s tým, že nie sú dôvody na jej zvýšenie v dôsledku existencie ďalších funkčných porúch. Preto, vo všetkých troch prípadoch bolo zhodne ustálené, že žalobkyňa nie je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím. Vychádzajúc z uvedeného dospel Krajský súd v Trenčíne k záveru, že v prejednávanej veci je zistenie skutkového stavu dostačujúce na posúdenie veci. Ako nedôvodnú vyhodnotil námietku žalobkyne, podľa ktorej mal žalovaný zvýšiť celkovú mieru funkčnej poruchy žalobkyne o ďalších 10 %. Správny orgán I. stupňa ako i žalovaný vychádzali pri svojom rozhodovaní z lekárskeho posudku, učinili tak úplne v súlade so zákonom a nemožno im v tomto smere nič vyčítať. Krajský súd sa nestotožnil ani s poslednou námietkou, že žalovaný nevysvetlil, z akých dôvodov nepristúpil k navýšeniu miery funkčnej poruchy v zmysle § 12 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z.. Žalovaný v odôvodnení rozhodnutia opakovane uvádza, že miera zníženia funkcií organizmu žalobkyne prejavujúce sa pri aktivitách bežného života je znížená stredne ťažko, pričom postihnutie krčnej chrbtice nezvyšuje funkčnú poruchu a nespôsobuje znevýhodnenie v dôsledku popísanej stredne ťažkej duševnej poruchy. V závere žalovaný s odkazom na lekárske posudky posudkového lekára výslovne uvádza, že nezvýšil mieru funkčnej poruchy žalobkyne podľa § 12 ods. 3 zákona č. 447/2003 Z. z., pretože ďalšie funkčné poruchy nespôsobujú jej znevýhodnenie. Vzhľadom na uvedené krajský súd žalobu zamietol.

4. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie (posúdené Najvyšším súdom SR ako kasačná sťažnosť) žalobkyňa.. Má za to, že nie je možné akceptovať názor, podľa ktorého poškodenie chrbtice a pravej hornej končatiny nespôsobuje žalobkyne žiadne znevýhodnenie. Najmä ťažkosť súvisiace s poškodením krčnej chrbtice predstavujú pre žalobkyňu funkčné obmedzenie, ktoré ju eliminuje z plnohodnotného rodinného, spoločenského, pracovného i športového života. Obmedzenia, s ktorými sa stretáva pri každodenných úkonoch spočívajú v zistených poruchách súvisiacich s pohybovým aparátom (nemožnosť plnohodnotnej rotácie hlavy a z toho plynúce závraty pri zvýšenej námahe). Obmedzenú mobilitu vníma žalobkyňa veľmi citlivo a znepríjemňuje jej život. Krajský súd sa nezaoberal charakteristikou osobnosti žalobkyne a tým, ako ďalšie preukázané trvalé obmedzenia ovplyvňujú žalobkyňu. Má za to, že v danom prípade išlo o odbornú medicínsku otázku a za účelom jej zodpovedania malo byť nariadené znalecké dokazovanie. Podľa ustálenej judikatúry môže odborné

otázky v konaní zodpovedať výlučne znalec, teda nie sudca. Uvedený právny názor verifikuje rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR R1/1981. Vzhľadom na uvedenú argumentáciu potom žalobkyňa navrhuje, aby Najvyšší súd SR rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie.

5. K odvolaniu - kasačnej sťažnosti žalobkyne sa vyjadril žalovaný, ktorý sa pridržiava svojich doterajších vyjadrení a v plnom rozsahu sa stotožňuje s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/230/2014-47 z 08.06.2016. Možnosť navýšenia miery funkčnej poruchy v zmysle § 12 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. je fakultatívna a závisí od odborného posúdenia posudkového lekára. Tvrdenie žalobkyne, že v konaní môže odborné otázky zodpovedať iba znalec je v danom prípade irelevantné, keďže zdravotný stav žalobkyne bol posudkovým lekárom odporkyne posudzovaný opakovane, celkovo trikrát a nie je dôvod, aby v danej veci tiež súd nariadil znalecké dokazovanie tak, ako uvádza žalobca v odvolaní. Vzhľadom na uvedené žalovaný žiada, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

6. Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

7. Podľa § 491 ods. 1 SSP ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

8. Podľa § 491 ods. 2 SSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

9. Podľa § 492 ods. 3 SSP lehoty na podanie odvolania, ktoré začali plynúť pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, plynú podľa doterajších predpisov a ich právne účinky zostávajú zachované.

10. Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne bol vyhlásený pred nadobudnutím účinnosti Správneho súdneho poriadku, za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, 08.06.2016. Žalobkyni bol však doručený 19.07.2016, už za účinnosti SSP, preto sa na jej podanie označené ako „odvolanie“ vzťahuje uvedený procesný predpis a bolo potrebné posúdiť ho ako kasačnú sťažnosť.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 492 ods. 2 SSP preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne je nedôvodná a ako takú je potrebné ju zamietnuť.

12. Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia ťažké zdravotné postihnutie je zdravotné postihnutie s mierou funkčnej poruchy najmenej 50 %.

13. Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. posudková činnosť na účely kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu je lekárska posudková činnosť a sociálna posudková činnosť.

14. Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ a b/ zákona č. 447/2008 Z. z. lekárska posudková činnosť na účely tohto zákona je:

a) hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu, jeho zmien a porúch, ktoré podmieňujú zdravotné postihnutie fyzickej osoby,

b) určovanie miery funkčnej poruchy.

15. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár

príslušného orgánu. Posudkový lekár pri vykonávaní lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje najmä s lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo a s lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore pediatria, ktorý poskytuje všeobecnú ambulantnú starostlivosť pre deti a dorast, alebo s lekárom so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore a sociálnym pracovníkom príslušného orgánu.

16. Podľa § 11 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. pri výkone lekárskej posudkovej činnosti posudkový lekár vychádza z aktuálneho lekárskeho nálezu na účely kompenzácie, na účely preukazu, na účely parkovacieho preukazu, na účely posudzovania fyzickej schopnosti a psychickej schopnosti fyzickej osoby vykonávať opatrovanie a posudzovania fyzickej schopnosti a psychickej schopnosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím udeliť písomný súhlas podľa § 40 ods. 6 (ďalej len „lekársky nález“), ak tento zákon neustanovuje inak. Vzor lekárskeho nálezu je uvedený v prílohe č. 1.

17. Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z. z. ak fyzická osoba v priebehu konania vo veciach kompenzácie, preukazu alebo parkovacieho preukazu predloží ďalšiu zdravotnú dokumentáciu, ktorá nie je obsahom lekárskeho nálezu, posudkový lekár túto zdravotnú dokumentáciu posúdi a zohľadní ju v lekárskom posudku.

18. Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z., na účely kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu posudkový lekár určuje mieru funkčnej poruchy v desiatkach percent podľa druhu zdravotného postihnutia uvedeného v prílohe č. 3.

19. Podľa § 12 ods. 2 a 3 zákona č. 447/2008 Z. z., ak má fyzická osoba viac funkčných porúch, miera funkčnej poruchy sa určí podľa miery funkčnej poruchy zodpovedajúcej druhu zdravotného postihnutia s najvyšším percentuálnym ohodnotením. Mieru funkčnej poruchy určenej podľa odsekov 1 a 2 možno zvýšiť o 10 % s prihliadnutím na ďalšie funkčné poruchy, ktoré ovplyvňujú zdravotné postihnutie s najvyšším percentuálnym ohodnotením tak, že spôsobujú znevýhodnenie.

20. Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z., fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím príslušný orgán vyhotoví preukaz, ak z právoplatného rozhodnutia o peňažnom príspevku na kompenzáciu alebo z právoplatného rozhodnutia o preukaze vyplýva, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím.

21. Žalobca v kasačnej sťažnosti požadoval nariadenie znaleckého dokazovania, keďže v prejednávanej veci ide o medicínsku otázku, ktorú nemôže zodpovedať sudca. Táto námietka je nedôvodná.

22. Správne súdnictvo je svojou podstatou od civilného procesu odlišný typ súdneho konania, pričom tieto odlišnosti - pri procesných rekonštrukciách zvýraznené prijatím samostatného procesného predpisu Správneho súdneho poriadku - boli zrejmé už v čase podania žaloby na krajský súd za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Na rozdiel od civilného súdu správny súd nie je súdom skutkovým, ale preskúmacím. Až na zákonom stanovené výnimky nevykonáva dokazovanie, ale „iba“ preskúmava zákonnosť napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania správneho orgánu. Správny súd nenahrádza konanie zverené správnomu orgánu, avšak skúma, či správny orgán v konkrétnom prípade využil svoju právomoc zákonným spôsobom.

23. Súd neurčil mieru funkčnej poruchy žalobkyne ani nerozhodol o jej nezvýšení, neposudzoval medicínsku odbornú otázku. Na preskúmanie zdravotného stavu žalobkyne a určenie miery funkčnej poruchy je podľa ustanovenia § 11 a nasledujúcich zákona č. 447/2008 Z. z. oprávnený posudkový lekár žalovaného. Posudkoví lekári vydali v prejednávanej veci tri lekárske posudky na podklade aktuálnych lekárskeho nálezu. Z týchto vyplýva, že v náleze neurológa nie je popísaná stredne ťažká, prípadne ťažká porucha funkcie krčnej chrbtice s mierou funkčnej poruchy vyššou ako 10 %. Prítomná porucha chrbtice nie je takého stupňa, aby ovplyvňovala zdravotné postihnutie s najvyšším percentuálnym ohodnotením (duševná porucha) tak, že spôsobuje znevýhodnenie. Uvedené posudky nie sú vzájomne v rozpore, rovnako nie sú v rozpore s lekáorskými nálezmi, ktoré sú súčasťou administratívneho spisu

predloženého žalovaným. V žiadnom z priložených psychiatrických či psychoterapeutických nálezov sa neuvádza, žeby na psychické ochorenie žalobkyne malo akýkoľvek vplyv somatické ochorenie. Navýšiť mieru funkčnej poruchy však možno iba s prihliadnutím na také funkčné poruchy, ktoré ovplyvňujú zdravotné postihnutie s najvyšším percentuálnym ohodnotením.

24. Kasačný súd dospel k záveru, že žalovaný posúdenie miery funkčnej poruchy žalobkyne riadne vykonal a v napadnutom rozhodnutí dostatočne zrozumiteľne, preskúmateľne a logicky odôvodnil. V žiadnom podaní žalobkyňa neuviedla konkrétne dôvody, ktoré by spochybňovali závery posudkov a nepreukázala, že trpí takým ochorením, ktoré by objektívne zvyšovalo jej mieru funkčnej poruchy nad hodnotu 40 % stanovenú posudkovými lekármi žalovaného. Subjektívne tvrdenia žalobkyne ani možnosť zhoršenia zdravotného stavu nie sú právne významné. Z toho dôvodu ani kasačný súd nepovažoval za potrebné ďalšie znalecké dokazovanie.

25. Fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím príslušný orgán vyhotoví preukaz, len ak z právoplatného rozhodnutia o peňažnom príspevku na kompenzáciu alebo z právoplatného rozhodnutia o preukaze vyplýva, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Ťažké zdravotné postihnutie je zdravotné postihnutie s mierou funkčnej poruchy najmenej 50 %. Keďže žalobkyňa má mieru funkčnej poruchy 40 %, nemohol žalovaný vyhovieť žiadosti žalobkyne o vyhotovenie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

26. Vzhľadom na uvedené dôvody považoval kasačný súd kasačnú sťažnosť za nedôvodnú a rozhodol podľa § 461 SSP tak, že kasačnú sťažnosť žalobkyne zamietol.

27. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP a nepriznal účastníkom náhradu trov tohto konania, keďže žalobkyňa v tomto konaní nebola úspešná a žalovanému právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

28. Toto rozhodnutie prijal senát v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.